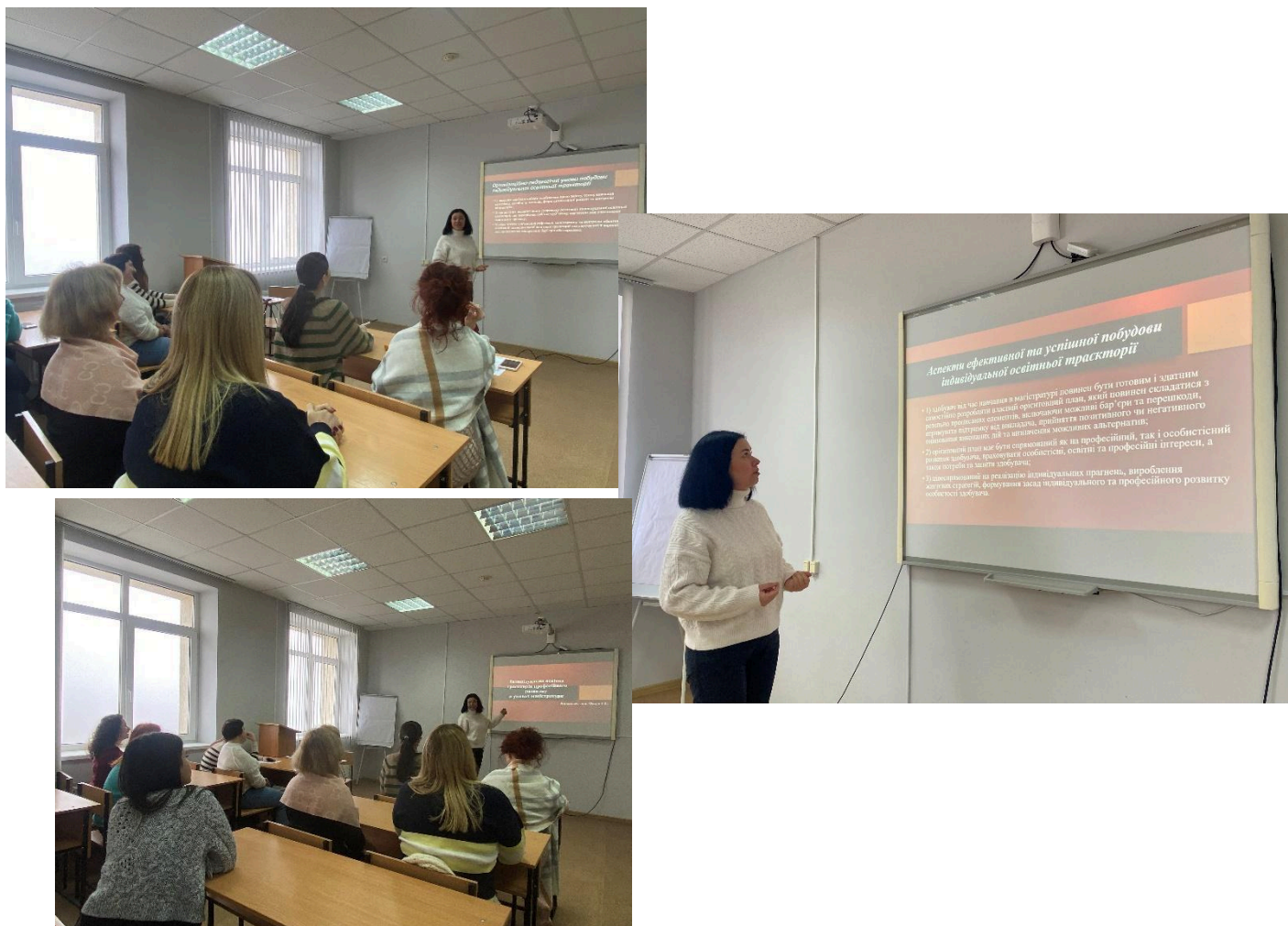

Методичний семінар
на тему «**Індивідуальна освітня траєкторія професійного розвитку**
в умовах магістратури»

(грудень 2023р.)

Доповідач: доц. Фесун Г.С.

Галина Стефанівна звернула увагу, що реформування національної системи вищої освіти обумовили виявлення підходів до визначення стратегії модернізації професійної підготовки здобувачів, враховуючи світовий досвід та традиції української академічної культури. Перехід до системи європейської багаторівневої освіти, розвиток мобільних освітніх програм та стандартів, досягнення академічної мобільності, як аспекти процесу модернізації, передбачають наявність альтернатив в освітній сфері та орієнтують здобувачів робити вибір на основі власних можливостей та потреб ринку праці. Відповідно, вибір індивідуальної освітньої траєкторії дозволить кожному здобувачу магістратури розвинути саме ті якості особистості, здібності, компетенції та компетентності, які вкрай необхідні майбутньому професіоналу.

За допомогою студентоцентрованого навчання, орієнтації на індивідуалізацію освітнього процесу відбувається включення здобувачів у

розробку та реалізацію індивідуальних освітніх траєкторій, що відображено в чинному законодавстві України. Зокрема, ст. 53. п.1. ч. 2 Закону України «Про освіту», закріплює право здобувачів на індивідуальну освітню траєкторію, що має реалізуватись через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання. Відповідно, ст. 62 п.15-17 Закону України «Про вищу освіту» індивідуалізує навчання здобувачів через надання їм можливості вибору навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу, навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також у декількох закладах вищої освіти, за умови отримання тільки однієї вищої освіти за кожним ступенем за кошти державного (місцевого) бюджету та академічну мобільність, у тому числі міжнародну.

Слід відмітити, що у сучасній науковій літературі пропонуються різні підходи з позицій філософії, педагогіки, психології та соціології до тлумачення поняття «індивідуальна освітня траєкторія»:

- можливість гнучкого використання форм, методів, засобів і темпу навчання, спрямованих на визначення і розвиток потенційних можливостей та найближчих перспектив розвитку особистості, а також сприяння її творчому формуванню індивідуального стилю освітньої діяльності.
- активна самостійність та усвідомлене ставлення до процесу навчання
- розвиток індивідуальності та особистісного досвіду, що сприятиме особистісному вибору освітнього шляху, розробці особистих моделей освіти
- ефективність студента в управлінні власної освіти через всебічний самоаналіз, самооцінювання, цілеспрямоване моделювання умов і засобів навчання для максимальної продуктивності практичної складової в освітньої діяльності
- активізація вміння здобувачів передбачити, прогнозувати, оцінювати, створювати, що, в свою чергу, спрямовує їх на самовизначення у професійній діяльності через процес визначення умов реалізації особистісних і професійних орієнтацій та вибору форм, засобів та методів освітньої діяльності тощо
- формування та розвиток комплексу загальних та професійних прикладних умінь, адаптивних можливостей і здатності творчо застосовувати та трансформувати набуті знання й досвід у власній професійній діяльності

Галина Стефанівна зазначила, що трактування сутності поняття «індивідуальна освітня траєкторія» різними ученими аналізується у контексті таких перехресних понять, як «індивідуальний освітній маршрут», «індивідуальна освітня програма» та «індивідуальна траєкторія навчання». Я. Сухенко стверджує, що психолого-педагогічний зміст індивідуальної освітньої

траєкторії є досить широким, який розкривається та конкретизується низкою різнопланових категорій, які за аналізом семантичних одиниць, можна позначити як: дидактично-ресурсна категорія, індивідуально- та соціально-психологічна, картографічно-процесуальна тощо.

Організаційно-педагогічні умови побудови індивідуальної освітньої траєкторії:

- 1) надання свободи вибору здобувачам щодо змісту, темпу вивчення матеріалу, засобів та методів, форм самостійної роботи та контролю результатів;
- 2) організація педагогічного супроводу реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, що передбачає суб'єкт-суб'єктну взаємодію між учасниками освітнього процесу;
- 3) обов'язкове здійснення рефлексії, моніторингу та контролю ефективності реалізації індивідуальної освітньої траєкторії для своєчасної її корекції у разі виникнення конкретних бар'єрів або перешкод.

Аспекти ефективної та успішної побудови індивідуальної освітньої траєкторії:

- 1) здобувач під час навчання в магістратурі повинен бути готовим і здатним самостійно розробляти власний орієнтовний план, який повинен складатися з ретельно прописаних елементів, включаючи можливі бар'єри та перешкоди, отримувати підтримку від викладача, прийняття позитивного чи негативного оцінювання виконаних дій та визначення можливих альтернатив;
- 2) орієнтовний план має бути спрямований як на професійний, так і особистісний розвиток здобувача, враховувати особистісні, освітні та професійні інтереси, а також потреби та запити здобувача;
- 3) цілеспрямований на реалізацію індивідуальних прагнень, вироблення життєвих стратегій, формування засад індивідуального та професійного розвитку особистості здобувача.

Необхідно зазначити, що індивідуальний освітній шлях здобувачів магістратури в системі неперервної освіти здійснюється покроково: навіщо я це роблю? (осмислення освітньої діяльності); орієнтація на результат (постановка особистої освітньої мети); визначення плану освітньої діяльності та його реалізація; усвідомлення результатів власної діяльності та їх оцінка; корекція кінцевої мети обраного освітнього шляху. Такий покроковий рух здобувачів до особистої освітньої мети з орієнтуванням на власний результат є процесом становлення індивідуальної освітньої траєкторії, в ході якого відбувається усвідомлення здобувачами значущості самостійності, власного вибору й відповідальності щодо постійного особистого професійного становлення та розвитку.

